

ULU ÖNDƏR İŞİĞİNDA

Sevindik Nəsiboğlunu hələ gənc də adlandıрмаq olmaz. Bu yaxınlarda 15 yaşını ədəbi ictimaiyyət qeyd etdi. Mən onunla yaradıcılığının ilk çağlarından tanışam. Çünki ardıcıl olaraq çap olunan kitablarının nəşriyəm. Çevik düşüncə sahibi kimi mühtidə, ümumiyyətlə, zamanımızda baş verən hadisələrə vaxtında və həssas münasibəti ilə fərqlənir.

Ümumiyyətlə, istedadlı uşaqların qəribə xüsusiyyətləri olur. Hər şeyi bilməyə, onları düşündürən sualların hamısına sürotlə cavab tapmağa meyillidirlər. Sevindik də bu baxımdan istisna deyil. Gözünü açıb yazıya, sözü doğru gəlməyə başlayan indiyə qədər yüksələn xətlə irəliləyir. Az vaxt içərisində 6-7 kitabını çap etdirib. Yaradıcılığa şeirlə başlayıb. Müşahidə etdiklərinə, onu düşündürən mövzuları poetik ifadə imkanlarından bəhrələnməklə maraqlı şeirlərə çevirir. Bu mümkün olmayanda publisistikaya keçir. Sevindik təbiətən şair olduğuna görə onun publisistikası da şairənədir. Təkcə onu deyim ki, onun "Ulu Naxçıvanım" adlı publisistik düşüncələr kitabı az vaxt içərisində çox sürətlə yayıldı. Demək olar ki, Azərbaycanın bütün qaynar ədəbi bölgələrində müzakirə olundu. Həmin kitab haqqında çoxlu yazılar yazıldı. Ən başlıcası, Naxçıvan elmi-ədəbi mühtidədə də bu kitabın təqdir olunması artıq Sevindiyyənin böyük uğurunu təsdiq idi. Akademik İsmayıl Hacıyev, şair-alim Xanəli Kərimli və digər Naxçıvanda yaşayıb-yaradan elm və sənət adamları onun həmin kitabı haqqında heyranlıqla bəhs etdilər.

Onu da açıq demək lazımdır ki, bütün istedadlarda olduğu kimi Sevindik Nəsiboğlunun da yolu mən deyirdim ki, hamar deyil. Hətta onun yazdıqlarından xəbəri olmayanlar şəkəklə "15 yaşlı uşağın yazdığı nə olacaq" deyərək onun uğurlarına laqeyidliklərinə çəkinmirlər. Amma necə deyirlər, fakt göz qabağındadır.

Düşüncələrimin əsas məzmununa keçməzdən əvvəl Sevindik Nəsiboğlu kimi istedadlı yeniyetmələrin özünü təsdiq uğrunda mübarizəsini əks etdirən bir-iki məqama diqqəti cəlb etmək istərdim. Kiçik yaşlarından yaradıcılığa başlayan təkcə Sevindik Nəsiboğludurmu? Axi belə yeniyetmələr Azərbaycan və dünya mənəvi mühtidədə əs deyil. Bəzən biz öz inamsızlığımızla onların yaradıcılığına mənfi təsir göstərir, az qala onların mənəvi mühtidəyə biganəliyimizlə zərba vurmus olur. Dostum Əli Rza Xələfi "Sevindik Nəsiboğlunun 15 yaşına uğur düşüncələri" yazmışdı və həmin yazını da çox uğurlu bir başlıqla təqdim etmişdi: "Yaşın çiçək çağı". Həmin yazının emosional ruhu, yaradıcı yeniyetməyə həssas münasibət sarıdan doğmalıq mənəvi özünə çəkdi. Düşünürəm ki, burada həmin yazının əvvəlindəki bir parça mənim fikirlərimin daha aydın qavranılmasına kömək edə bilər. Ə.Xələfi yazır: "Dünyanın mədəniyyət tarixində, musiqisində, rəsamlığında, ədəbiyyatında... lap elə kindusunda kiçik yaşlı istedadlıları olduğunu bilirik. V.Motsart ilk konsertini verəndə 6 yaş olub. Mirzə Ələkbər Sabir şeirinin ilk mısralarını yazanda belkə heç 10 yaş da yox idi. "Ogey ana" filminin əsas obrazlarından birini yaradan Ceyhun Mirzəyevin kiçik yaşlı İsmayıl da öz istedadı ilə hər kəsi heyran etmişdi. Zəlimxan Yaqub da danışırdı ki, hələ məktəbdə oxumadığım vaxtı evimizin yaxınlığındakı arpa zəmisinə at girmişdi. Qoruqçu da hay-küylə atı zəmidən çıxaranda heç bilmədim necə oldu ki, səsləndim: "Evimizin yanına arpa, Atlar gəlir qırpa-qırpa". Bütün bunlar nüvəsində

istedadı maqma kimi qaynayan uşaq dünyasının kimliyi haqqında, gələcəkdə kim olacağı haqqında ilk odlu qığılcımlardır". Göründüyü kimi uşaq yaşının nəyə qadir olduğunu göstərən faktları müəllif çox deqiqliklə yazıya gətirir. Həm dünya mədəniyyətindən, bir az da deqiqləşdirib, musiqi sənətindən örnək kimi Motsartı yada salır. Sonra qeydlərdə göstərdiyi kimi "Ogey ana" filminin baş obrazını - İsmayılı canlandırən aktyoru xatırladı. Demək istedad əslində sərhəd tanımır. Hansı səhədə özünü göstərməyə, ele məhz həmin tərəfdən üzə çıxır. Yaxud, həmin parçada Zəlimxan Yaqub da xatırlam. Z.Yaqub ulu mısralarını dilə gətirəndə belkə heç 5 yaş da yox imiş. Bəs onda ne üçün biz S.Nəsiboğlunun yaradıcılığına tövəcəllə baxmalı, inamsızlıq göstərməliyik? Müəllif sözünə davam edir: "Sevindik Nəsiboğlu da - bizim yaxşı tanıdığımız və parlaq istedadı ilə bu gün artıq hər kəsi heyran qoyan müəllif ilk şeirini yazanda heç 10 yaş da olmayıb. Çünki onun ilk şeirlər kitabı ele 2018-ci ildə, yeni 10 yaşında nəşr olunub. "Dünyamsan, Azərbaycan" adlanan həmin kitabın səhifələrində yer alan şeirlər onun istər-istəməz Sevindiyyənin boy artımı boyu yaratdıqlarının ilkin mənbəyidir. Sevindik hələ 8 yaşına çatmamış artıq kompüterdə sərbəst gəzişmərlə düşüncələrini sosial şəbəkələrdə istifadəçilərinə çatdırırdı. Yəqin ki, ele onun ilk yazıları da sosial şəbəkədəki həmkarlarının mühtidədə, bu mühtidə təsiri ilə yaranıb". Bəli, Sevindik Nəsiboğlunun "Dünyamsan, Azərbaycan" kitabı nəşr olunduanda onun heç 10 yaş da tamam olmamışdı. Amma o hələ kiçik yaşlarından kompüterdə yazıb, fikir deməyi, paylaşmağı bacarırdı. Mələmür ki, indi sosial şəbəkə dünya mənəvi mühtidədə əsas aparıcı vasitələrdəndir. Sosial şəbəkə vasitəsi ilə hər bir uşaq diləri öyrənir. Öz həmyaşdırları ilə qitədən qitəyə danışa bilirlər. Bu da onların sürətlə inkişafına, dünya mənəvi mühtidəyə inteqrasiyasına ciddi təsir göstərir.

Sevindik Nəsiboğlunun ilk kitabında yer alan şeirlərinin ruhunda Azərbaycan dərdi, kədərli kifayət qədər aydınlığı ilə özünə yer ala bilməmişdi. Onu da deyim ki, Sevindik Nəsiboğlu Qarabağ mühtidəsi ilə

bağlıdır. Nəsiləri Xocavəndlə bağlıdır. Şübhəsiz, Qarabağın işğal altına düşmüş əraziləri haqqında həm valideynlərdən çox eşidib, həm də Qarabağ uğrunda mübarizənin psixoloji savaqlarının təsiri altında böyüyüb. Bu da ona imkan verib ki, mənəvi mühtidədə Qarabağa xüsusi yer ayra bilsin. Onun Qarabağ düşüncələri ilk şeirləri çap olunmuş kitabında xüsusi təsir gücü ilə fərqlənir. Ə.Xələfin qeydlərində Sevindik Nəsiboğlunun Qarabağ düşüncələrinə də yer ayrılıb: "Mən deyə bilmərəm ki, o vaxt Sevindikdən "Dünyamsan, Azərbaycan" ifadəsinin ne demək olduğunu soruşsan, o bu ifadəni necə izah edərdi. Amma hər halda həmin kitabda yer alan şeirlərdə belə mısralar var.

**Xocalıdır, Qarabağdır,
Ən yaralı yerimiz,
Səfərbərik ana vətən,
Hər zaman hər birimiz.**

Həmin şeirin sonrasında Sevindik özünü və həmyaşdılarını Dədə Qorqud qəhrəmanına Basata bənzədir. Maraqlıdır ki, o, düşməni də bənzətmək üçün obraz tapır, ele Dədə Qorquda istinadən. Bəli, erməni faşistlərinə, vandalları körpə duyğusu və saf yanaşması ilə doğru olaraq təpəgözü bənzətməmişdi". Ne qədər aydın, ne qədər dəqiq, yerində işlənən ifadələrdir. Hələ şeirin ifadə tərzini, forma mükəmməlliyi haqqında demirəm. Təkcə bu dörd mısranın özünü də göstərir ki, Sevindik ruhan səlidir. O, anadən ele fitri istedadla doğulub. Sadəcə ona qağı göstərən mühtidə imkanları ilə özünü təsdiq edə bilər. Həm də fəal yaradıcılığı ilə təsdiq edə bilər. Sevindik Nəsiboğlunun şeirlərində tez-tez Dədə Qorqudan adı çəkilir. Azərbaycanın tarixi qəhrəmanlarına istinad olunur. Hiss olunur ki, o artıq Azərbaycan nağıllarını, Azərbaycan dastanlarını, Azərbaycan xalqının tarixi düşüncəsini əks etdirən bədii-poetik nümunələri öyrənib, məniməyə bəli.

Elə buradaca onu da qeyd etməliyəm ki, Sevindik Nəsiboğlu Azərbaycanın tarixi qəhrəmanlarını, görkəmli şəxsiyyətlərini, ictimai ədəbi mühtidədə yeri olan hər kəsin məqamına görə, vaxtına görə gündəliyini yazır. Əgər Sevindik Nəsiboğlunun sosial şəbəkələrdəki səhifələrini izləsək görərik ki, o, qeyri-adi bir ardıcılıqla hər bir ədəbi-tarixi şəxsiyyətin anım gününü, doğum gününü yada salan yazılarla çıxış edir. Bununla da kifayətlənir. Respublikanın ayrı-ayrı yerlərində, Bakıda olan tarixi məkanları vaxtına görə ziyarət edir. Görkəmli şəxsiyyətlərin məzarı üstünə gül qoyur. Onlar haqqında düşüncələrini öz çıxışları ilə, yazıları ilə əbədiləşdirir. Sosial şəbəkədə Sevindik Nəsiboğlunun çox maraqlı çıxışları var. Kim onun mənəvi mühtidəsi ilə tanış olmaq istəyirsə, bir neçə çıxışı dinləmək Sevindik haqqında daha aydın təsvirə sahib olmağa kömək edərdi.

Bir qayda olaraq Sevindik Nəsiboğlu ulu öndərin həyatı ilə bağlı bütün məqamları öyrənib. Ayrı-ayrı yazılarında ulu öndərin xalq üçün necə böyük yanğı ilə çalışmasını əks etdirməyə çalışıb. Ele indi nəşrə hazırlanan "Ulu öndərin işığında" adlı kitabı da məhz bu baxımdan çox dəyərli dir. Sevindik Nəsiboğlu öz kitabını ulu öndər Heydər Əliyevin duyğusal sözləri ilə başlayır: "Doğma canım - varlığım qədər sevdiyim Azerbay-

canım mənim qibləgahımdır. Bütün şüurlu ömrümü onun inkişafına, tərəqqisinə həsr etmişəm. Bundan sonrakı ömrümü də onun işıqlı sabahları uğrunda qurban verməyə hazırım. ...Əgər hansısa bir namərd gülləsi, hansısa bir terrorçu gülləsi mənə həyatdan götürərsə, mənim özüm də, mənim övladlarım da müstəqil Azərbaycanın yaşaması yolunda qurban olmağa hazırıq". Bəs ne üçün Sevindik Nəsiboğlu öz kitabını Ulu Öndər Heydər Əliyevin sözləri ilə başlayır. Bu suala cavabı ele həmin sözləri diqqətlə oxuyan hər kəs hiss edə bilər. Çünki ulu öndər həmin düşüncələrində doğma vətəni Azərbaycanı canı, varlığı qədər sevdiyini bildirir. O bütün şüurlu həyatını vətənimizin inkişafına həsr etdiyini deyir. Ən başlıcası, Sovet İttifaqının çöküşündən sonra az qala məhv olmaq həddinə gəlib çatmış Azərbaycanı xilas etmək naminə yenidən hakimiyyətə gəldiyi, özü də xalqın sonsuz istəyi ilə gəldiyi ərafədə demişdi. Ulu Öndər xalqın uğurunu başından xilas etmək üçün gəldiyi dövrdə onu ne gözləyə biləcəyini de yaxşı bilirdi. Onsuz da sonralar məlum oldu ki, onun həyatına dəfələrlə sui qədslər, terror cəhdləri də oldu. Ancaq bütün bunların heç birisi ulu öndəri qorxuda bilmədi, özünün şərfli yolundan döndərə bilmədi. Vətəninə qurban olmağa hazır olan qəhrəman kimi ulu öndər xalqımızın taleyində əbədi yeri tutdu. Sevindik Nəsiboğlu ise məhz ulu öndərin öz sözləri ilə onun necə bir qəhrəman, necə bir cəsəət sahib olduğunu oxucusuna ele kitabının əvvəlində çatdırır. Ən başlıcası, ulu öndərin öz sözləri ilə çatdırır. İstər-istəməz biz də ulu öndərin bu düşüncələri ətrafında düşünməli olur. Həqiqətən, öz xalqını sevmədən, onun uğrunda Ulu Öndər qətiyyəti ilə mübarizə aparmaq mümkün deyil. Sevindik Nəsiboğlu da Ulu Öndərin mübarizə yoluna Azərbaycan xalqının çox əsrlik taleyində mühüm bir mərhələ hesab edir. Ve doğru hesab edir.

Öz xalqının tarixi taleyində xüsusi rolu olan şəxsiyyətlər az olmasa da, heç çox da deyil. Həqiqətən Ulu Öndər Azərbaycan xalqını böyük bələlardan xilas etdi. Ən başlıcası, Azərbaycan xalqı dövlətçiliyini itirmək təhlükəsi qarşısında idi. Demək olar ki, Qarabağ əldən getmişdi. Şimaldan, cənubdan təhdidlər vardı. Dünyanın böyük gücləri arasında Azərbaycanı parçalamaq, onun sərvətlərini mənimməyə nəyivətləri artıq görünməkdə idi. Uzaqgörənliklə, ardıcıl və qətiyyətlə mübarizə ilə Heydər Əliyev böyük atəş-keşə nail oldu. Bununla da o, ordu quruculuğuna rəvac verdi. Əfsənəvi nəf stratiyasını reallaşdırdı bildi. Bütün bunlar öz yerində.

Sevindik Nəsiboğlunun kitabını vərəqlədikcə bir məqam da diqqətimi cəlb edir. Kitabda ikinci səhifədə müzəffər Ali Bəq Komandan İllah Əliyevin çox parlaq bir portretini və dəyərli sözləri verilir. Bu da təsadüfi deyil, axı İllah Əliyev Heydər Əliyev siyasi yolunun ən layiqli davamçısıdır. Bəli, oğul atanın varisidir. Azərbaycan xalqı bu varisiyyəti taleyini qisməti kimi qəbul etdi. Nadir bir qismət kimi, nadir bir tale bəxşişi kimi qəbul etdi.

(Davamı var)

Şəddat Cəfərov
İqtisad elmləri üzrə
fəlsəfə doktoru,
yazıçı-publisist